

Jaaroverzicht activiteiten STAP in 2019

1. Verspreiden van kennis over de gevolgen van alcoholgebruik voor de gezondheid en de samenleving.

Het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP heeft in 2019 via diverse websites informatie verspreid over de gevolgen van alcoholgebruik. De algemene website www.stap.nl is een bron van informatie voor iedereen die geïnteresseerd is in alcohol en alcoholbeleid. De site wordt vooral bezocht voor de vrijwel dagelijkse berichten met alcoholnieuws, maar kent ook tien themapagina's, met veel feiten en cijfers. De site heeft ook Engelstalige pagina's met informatie over Nederland en Nederlands onderzoek.

Daarnaast heeft STAP enkele specifieke websites, zoals de sites www.alcoholenborstkanker.nl en www.alcoholenzwangerschap.nl. Over het onderwerp alcohol en zwangerschap zijn daarnaast gratis brochures verstrekt aan verloskundigen.

STAP wordt geregeld door de media gevraagd commentaar te leveren op het actuele nieuws. Daaraan wordt vrijwel altijd gehoor gegeven. In 2019 leidde dat tot enige tientallen interviews met dagbladen en radio- of tv-programma's.

2. Lobby tegen versoepeling Drank- en Horecawet en uitbreiding van het aantal verkooppunten.

In 2019 heeft STAP gelobbyd tegen het wetsvoorstel van Eric Ziengs, dat strekt tot versoepeling van de regels voor verkoop en schenken van alcohol. Het wetsvoorstel Ziengs maakt mengformules mogelijk. STAP heeft onderzoekers van Berenschot, die in opdracht van VWS uitzochten wat de gevolgen van dat initiatiefwetsvoorstel zullen zijn, van informatie en de nodige internationale literatuur voorzien. De conclusie van het Berenschot-rapport is dat als door het toestaan van mengformules er nieuwe verstrekkingpunten bijkomen en daardoor meer alcohol wordt verstrekt, dat positieve effecten heeft op de economie en negatieve effecten op volksgezondheid, verkeersveiligheid en openbare orde.

In mei 2019 heeft STAP in het kader van de internetconsultatie commentaar geleverd op het wetsvoorstel van staatssecretaris Paul Blokhuis tot wijziging van de Drank- en Horecawet. Een deel van de kritiek heeft geleid tot aanpassingen van het wetsvoorstel. Dat bleek in november 2019 toen het kabinet het

definitieve wetsvoorstel naar de Tweede Kamer zond. Nog steeds kent het wetsvoorstel enkele wijzigingsvoorstellen die naar de mening van STAP – onbedoeld - in strijd zijn met het voornemen van Paul Blokhuis het alcoholproblemen te beperken. STAP heeft haar kritiek neergelegd in een notitie, die naar diverse Tweede Kamerfracties gestuurd.

3. Deelname uitvoering Nationaal Preventieakkoord.

STAP heeft er voor gekozen betrokken te zijn bij de uitvoering van het Nationaal Preventieakkoord van staatssecretaris Blokhuis. Dit ondanks dat STAP problemen heeft met het feit dat Blokhuis de alcoholindustrie en andere vertegenwoordigers van het bedrijfsleven ruim baan heeft gegeven als deelnemer aan de overlegtafel van het akkoord. Mocht de voortgang van de uitvoering van het akkoord te zeer worden belemmerd door de commerciële partijen dan zal STAP zich alsnog terugtrekken als deelnemer. STAP is o.a. lid van de subcommissie handhaving, de subcommissie marketing en de subcommissie communicatie.

4. Onderzoek en steun gericht op een betere naleving en handhaving van de Drank- en Horecawet.

STAP heeft in 2019 i.s.m. de Universiteit Twente in de regio's Zuid-Limburg en Noord-Holland Noord nalevingsonderzoek uitgevoerd. STAP heeft in dat kader ook aan diverse gemeentelijke overheden beleidsadviezen gegeven gericht op een betere naleving van de alcoholleeftijdsgrens. STAP heeft in 2019 op diverse wijzen steun verleend aan het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Drank- en Horecawetinspecteurs (NVDI) die o.m. is opgericht om de handhavingsdeskundigheid te verbeteren, o.a. door uitwisseling van kennis en ervaring. STAP maakt vanwege haar betrokkenheid bij de uitvoering van de Drank- en Horecawet deel uit van de examencommissie van de Drank- en Horecawet, die formeel valt onder bureau Exth (Exameninstelling Toezicht en Handhaving).

Tot slot dient vermeld te worden dat STAP, in nauwe samenwerking met de NVDI, een onderzoek heeft uitgevoerd naar de inzet van jonge testkopers in Utrecht, Rotterdam, Eindhoven en Groningen. De resultaten hebben geleid tot een gezamenlijke oproep van STAP en de NVDI om jongeren in te zetten bij het toezicht op alcoholleeftijdsgrens.

5. Pleiten voor aanscherping van de regelgeving rond alcoholreclame en een verbod op alcohol sportsponsoring.

STAP heeft in het verslagjaar opnieuw gepleit voor aanscherping van de regelgeving rond alcoholreclame en een verbod op sportsponsoring door de drankindustrie. STAP diende in 2019 een klacht in over alcoholreclame door

Wijnvoordeel.nl. De klacht bleek terecht, maar de Reclame Code Commissie gaf toe machteloos te staan tegenover de overtredingen door Wijnvoordeel.nl. Deze wijninternetsite vindt dat zij de Reclamecode niet hoeven na te leven. Opnieuw bleek de vrijwillige regelgeving m.b.t. alcoholreclame van de alcoholindustrie (zelfregulering) onvoldoende effectief.

STAP deed in 2019 ook een oproep aan de Olympische sporters om niet akkoord te gaan met de nieuwe deal van NOC*NSF met Heineken over het Holland Heineken House. Zij kunnen immers worden gedwongen mee te werken aan marketingactiviteiten van Heineken, ook als dat in is strijd met hun persoonlijke opvattingen ten aanzien van alcoholgebruik of met de wensen van hun privé-sponsors. Het voort laten bestaan van Holland Heineken House past volgens STAP ook niet binnen de afspraken die Paul Blokhuis namens het kabinet gemaakt heeft met meer dan 70 maatschappelijke partijen, waaronder NOC*NSF in het kader van het Nationaal Preventieakkoord.

6. Vergroten van het draagvlak in de samenleving voor effectieve beleidsmaatregelen.

STAP probeert regelmatig via de media en contacten met de politiek en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (bijvoorbeeld in het kader van het Nationaal Preventieakkoord) te wijzen op het belang van het nemen van effectieve beleidsmaatregelen, de zogenaamde 3 Best Buys van de World Health Organization (WHO). Op verzoek van de WHO heeft STAP een persbericht verspreid over een zogenaamd WHO Status Report over de alcoholsterfte in Europa.

Het afgelopen jaar heeft STAP om het draagvlak voor effectief alcoholbeleid te vergroten ook diverse presentaties verzorgd op bijeenkomsten die werden georganiseerd voor huisartsenopleiders, besturen van studentenverenigingen, vrijwilligers van de Jellinek (Unity) en gemeentelijke alcoholinspecteurs. Ook is een presentatie verzorgd in Lissabon voor Europese collega's van het Alcohol Policy Network (APN).

7. Samenwerken met andere gezondheidsorganisaties in Alcoholalliantie.

STAP is één van de initiatiefnemers van AAN, de Alliantie Alcoholbeleid Nederland. Andere organisaties die deel uitmaken van AAN zijn de Stichting Gezonde Leefstijl (project Ik-Pas), Verslavingskunde Nederland (VKN), het Tijdschrift LEF voor mensen in herstel, de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), de Stichting Foetaal Alcohol Syndroom (FAS), het Zwarte Gat (Cliënten Verslavingszorg) en de Stichting Us Blau Hiem uit Friesland. In 2019 heeft AAN van het ministerie van VWS subsidie gekregen voor de organisatie van de Alcoholactieweek 'Zien drinken doet drinken' in 2020. Het doel van deze week is om mensen in de sociale omgeving van jongeren bewust

te maken van het feit dat het onverstandig is om alcohol te gebruiken waar kinderen bij zijn.

Vanaf 1 december 2019 maakt STAP deel uit van het team dat de Alcoholactieweek 2020 voorbereidt en voert zij het secretariaat van AAN.

Januari 2020